

Sayı : 2660
Tarih : 31.10.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İstanbul, uzun yıllardır çözilemeyen büyük bir trafik-ulaşım sorunu ile karşı karşıyadır. Kentteki nüfus artışı, araç sayısındaki artış, ulaşım altyapısı eksiklikleri ve planlama hataları gibi faktörler nedeniyle trafik sorunu her geçen büyüyerek içinden çıkılmaz hale gelmiştir. Mevcut politikaların ve tercihlerin sürdürülmesi durumunda önümüzdeki yıllarda daha da ağırlaşacağı öngörülen İstanbul'un trafik sorununun çözümü için alternatif politikalar geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

ÖZGÜL SAKİ

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

İstanbul, toplam 4 milyon 940 bin 10 taşıtla en fazla aracın bulunduğu il iken, her yüz kişiye düşen taşıt sayısı TÜİK tarafından %31,2 olarak açıklanmıştır. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 2022 yılı Devlet Yolları Trafik Hacim Haritasına göre İstanbul'un trafik hacmi en yüksek seviyede, toplam taşıt/gün oranı 50.000 ve üzeri olarak açıklanmıştır. Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Başkanlığı'nın verilerine göre yalnızca 2023 Eylül ayında İstanbul'da 2.412 ölümlü-yaralanmalı kaza meydana gelmiştir. TomTom Trafik Endeksi'nin 2021 yılı verilerine göre dünyada en fazla trafik sıkışıklığının yaşandığı kent İstanbul olmuştur. İstanbul ortalama yüzde 62 sıkışıklık seviyesine sahip olduğundan İstanbulluların vakitlerini uzun saatler boyunca ve fazladan trafikte geçirdiği bilinen bir gerçektir. İstanbul Planlama Ajansı tarafından aylık olarak yayınlanan İstanbul Barometresi-İstanbul Gündemi Araştırması'na göre Eylül ayında da %44,9 oranıyla trafik sorunu İstanbul'un ilk üç sorunu arasında yer almaya devam etmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin ve Karayolları Genel Müdürlüğü'nün ortaya koyduğu veriler trafik sıkışıklığının nedenlerinin başında özel araç sahipliği ve kullanımının artış göstermesi ile İstanbul trafiğini yöneten kurumların yanlış uygulamalarının geldiği görülmektedir. İstanbul'da araç sayısı arttıkça yol ağının genişletilmesi ve yeni yolların yapılması gündeme gelmiş; İstanbul'un iki yakası arasındaki geçişi kolaylaştıracağı iddiasıyla kent adeta köprüler tuzağına düşürülmüştür. Ulaşımı rahatlatması planıyla yapıldığı söylenen köprü ve tünellerin geçiş ücretlerinin, bu yolların kullanımını sürekli kılamayacak kadar yüksek olması trafikte önemli bir etkidir.

Otopark alanlarının yetersizliği cadde ve sokakların otopark alanına dönüşmesine sebep olmuş, benzer şekilde mahallelerde ve ilçe merkezlerinde bulunan otoparkların yüksek ücretli oluşu ise yurttaşları otopark kullanmayıp cadde ve sokaklara park etmeye itmiştir. Bu biçimde yapılan parklar da trafik sorununa neden olmaktadır. İstanbul'un nüfus yoğunluğu ve nüfusun dar şehir merkezlerinde birikmesi ise trafik sorununun ana etmenlerinden biridir.

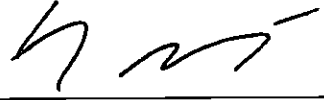
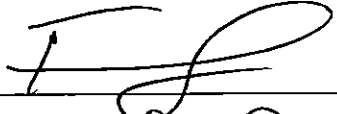
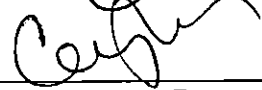
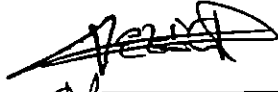
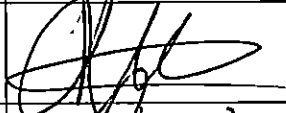
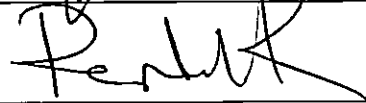
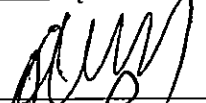
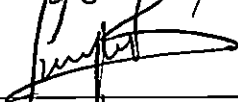
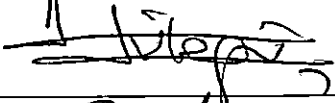
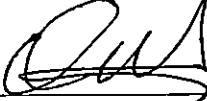
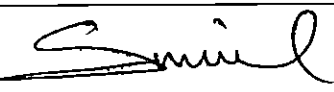
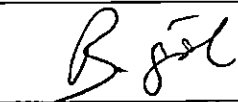
Dahası meslek odalarının, bilim insanlarının ve uzmanların tüm uyarılarına rağmen İstanbul'da zaten konut, ofis ve AVM yoğunluğunun olduğu yerlerde yeni AVM'ler inşa edilmektedir. Örneğin; sırf Kartal Cevizli Köprüsü'nden Avrasya Tüneli'ne kadar olan 16 kilometrelik hat üzerinde 9 AVM bulunmaktadır. Var olan ve yeni açılması planlanan AVM'ler ile İstanbul trafiği felç hale getirilmiştir.

İstanbul'daki ulaşım sorunun en başta gelen nedenlerden birisi de toplu taşımacılığı merkeze alan politikaların geliştirilmemiş olmasıdır. Bir kamu hizmeti olarak ulaşım hizmetlerinin sunumunda toplu taşımacılığın özendirilmesi ve desteklenmesi gerekirken kâr amacı güdülerek fahiş zamlar yapılmaktadır. Yapılan bu zamlar, İstanbul nüfusunun toplu taşıma kullanımına teşviki önünde engeldir. Ulaşımın toplulaştırılmasının en önemli araçlarından biri olarak İstanbul'da deniz ulaşımından daha fazla faydalanmak için yeterli yatırım yapılmamaktadır.

Ayrıca İstanbul'u bekleyen deprem gerçeği doğrultusunda yapılması gereken en önemli ve öncelikli konulardan birisi de tahliye planlarının oluşturulmasıdır. Bunun için, kurumlar arasında etkin bir koordinasyon sağlanarak ana ulaşım ve tahliye koridoru planları oluşturulmalı ve deprem sonrası insanların en kısa sürede ve sağlıklı şekilde tahliye edilmelidir.

Hükümet ulaştırma alanındaki yatırımlarıyla her fırsatta övünmesine rağmen son 20 yılda İstanbul'un trafik-ulaşım sorununa etkili bir çözüm üretilmemiştir. 3. Köprü, Avrasya Tüneli, Marmaray hedeflendiği ölçüde trafik sorununun çözümüne etki etmediği açıktır. Söz konusu proje ve yatırımlar katılımcılığı dışlayan, plansız, bütünsellikten uzak/parçacı ve tepeden inmeci bir tutumla hayata geçirilmektedir. Ekonomik ve siyasi rant kaygısının öne çıktığı ulaşım politikaları, kaynakları tükettiği ve ekolojik dengeyi tahrip ettiği gibi geçici çözümler üretilen sorunları daha da ağırlaştırmaktadır.

Bu doğrultuda İstanbul'da zaman kaybına, kaosa, verimsiz yol kullanımına, trafik kazalarına, halkın sırtına binen yüksek maliyetlere, arazi kayıplarına, kültürel-tarihsel dokunun tahribatına, gürültü ve çevre kirliliğine neden olan dengesiz ve çarpık ulaşım sisteminin düzeltilmesi; ulaşımın toplulaştırılması ve toplumsallaştırılması ve alternatif kent-içi ulaşım politikalarının geliştirilmesi amacıyla Meclis araştırma komisyonu kurulmasını arz ve talep ederiz.

1	SEZÂİ TEMELLİ	MUŞ	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	
6	NEJLA DEMİR	AĞRI	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	